

Η καταστροφή των Καλαβρύτων

Ένας χρόνος συμπληρούται σήμερα, αφ' όχου η μικρά αλλά μεγάλη, ένδοξος και ιστορική κωμόπολις Καλαβρύτων κείται εις την κλίνην του αιωνίου ύπνου αιμόφυρτος και εις σωρόν ερειπίων. Από το κάθε ερείπιο ένα διάχυτο φως ξεπροβάλλει και μεσ' απ' αυτό πόσαι και πόσαι φυσιογνωμίας μαρτύρων δεν ξεπηδούν ! ... Ένας Ευριπίδης ή μάλλον ένας Σοφοκλής χρειάζεται για ν' αναπαραστήση ένα τέτοιο φρικαλέο δράμα, το μεγάλο δράμα της ομαδικής εκτελέσεως φιλήσυχων κι' αθώων ανθρώπων.

Σκιαί μόλις κινούμενοι τα διασωθέντα άμοιρα γυναικόπαιδα, μαυροφορεμένα περιφέρονται, στον ανδρορρημαγμένο αυτόν τόπο, κι' άλλα σε άλλα μέρη, για να βρουν άσυλο προσφεύγουν ως πρόσφυγες. Στα πρόσωπά τους ζωγραφισμένη φέρουν την δυστυχία και την ανεπάντεχη συμφορά, που τα βρήκε. Στ' ατένισμά των ρίγη συγκινήσεως διατρέχουν το σώμα και την ψυχή κάθε ανθρώπου. Φρικτό το κατάντημα των ατυχών αυτών υπάρξεων, που επέζησαν, για να θρηνούν αιώνια τον τόσο άδικο χαμό των αγαπημένων συντρόφων και προστατών της ζωής των, αλλά και των τρυφερών βλαστών των, των πολυαγαπημένων των τέκνων, που ήσαν αυτά τα άκακα αρνία.

Αιματοβαμμένα κι' άμοιρα Καλάβρυτα, συ η πολίχνη της ζωής, της χαράς και της δόξης, που με τα κρυστάλλινα νερά σου και τα μαγικά τοπία σου μεταβάλλεσο σ' άλλην όασιν κατά την θερινήν περίοδο και τόσον επίλεκτον συνεκέντρωνες κόσμον κι' αρίστην κοινωνίαν είχες, επέπρωτο να μεταβληθής σ' ένα τέτοιο απέραντο νεκροταφείον, από όπου μόνον οιμωγαί και κοπετοί και θρήνοι ακούονται ! ...

Η ηχώ των απορφανισθέντων των προστατών των αθώων υπάρξεων και των τεθλημένων συζύγων αντήχησε στα πέρατα της Οικουμένης, εδόνησεν όλου του πεπολιτισμένου κόσμου τας ψυχάς και επροκάλεσεν αμέριστον το ενδιαφέρον και μεγάλην την συμπάθειαν δια τον τόσον άδίκως και σκληρώς δοκιμασθέντα αυτόν τόπον. Προς αυτούς αι ατυχείς χήραι και τ' άμοιρα ορφανά ευγνώμονα στρέφουν τα δακρύβρεκτα μάτια της ψυχής των. Η ίδια όμως ηχώ συγκεκριασμένη με την διαπεραστική φωνή του αδικοχυμένου αίματος ας γίνουν άλλαι Ερινύες κι' ας καταδιώκουν ακατάπαυστα τους υπευθύνους της όλης αυτής τραγωδίας.

Πεφιλημένοι μας και πολύκλαυστοι νεκροί μας, η θυσία σας πάνω στο βωμό της πατρίδος ας απαθανάτιση τ' όνομά σας κι' ας περιβάλη την μνήμη σας με τον αμάραντον στέφανον της δόξης. Ημείς οι επιζήσαντες συγγενείς σας υποσχόμεθα να εξεγερθώμεν κατά της σκληράς

ειμαρμένης και, πλήρεις πίστεως εις την πατρίδα, την οικογένειαν και την θρησκείαν να σφίξωμεν τον πόνο μας μέσα εις τας καρδίας μας, δια να δυνηθώμεν με την μεγάλην βοήθειαν των ανθρωπιστών φίλων Συμμάχων, που, κατ' αντίθεσιν προς τον μισαρόν λαόν των Ούννων Γερμανών, ποθούν την προαγωγήν του ανθρωπίνου γένους και τόσον υπέρ αυτής εργάζονται, να δυνηθώμεν, λέγομεν, και την πατρίδα μας εκ της τέφρας και των ερειπίων ν' ανοικοδομήσωμεν και ημείς ν' αναγεννηθώμεν και εις τους δολοφόνους, εις τον παράφρονα καταχτητήν, να βροντολαλήσωμεν ότι τα Καλάβρυτα, η κοιτίς της ελευθερίας, η πηγή των ανυπερβλήτων ηρωισμών και της αυτοθυσίας, πρέπει ν' αναστηθούν και θα αναστηθούν.

**Χριστίνα χήρα Β. Πολυδώρου Καθηγήτρια
Εφημερίδα «Νεολόγος» 13-12-44**